

TURKSOSBİLDER

Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi

Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretiminde Etkili Öğretim Stratejilerinin Kullanımının Analizi

Hatun Buğra ALTUNÖZ, MEB, hatunbugraaltunoz@gmail.com
Doç. Dr. Erdal BAY, Gaziantep Üniversitesi, erdalbay@hotmail.com

Öz

Bu çalışma, bir okulda yabancı dil öğretmenlerinin Marzano'nun etkili öğretim stratejileri kullanma durumlarını analiz etmeyi amaçlamıştır. Araştırmada durum çalışma desenlerinden biri olan bütüncül tek durum deseni kullanılmıştır. Çalışma, Adana'da bulunan bir devlet okulunda uygulanmıştır. Çalışma grubunu; okul yöneticileri, İngilizce öğretmenleri, 5.sınıfta öğrenim gören 22 öğrenci ve araştırmacı oluşturmaktadır. Araştırmada görüşme, gözlem, anket, doküman analizi ve araştırmacı günlüğüne başvurulmuştur. Verileri analiz etmek için betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, anket ve gözlem sonuçlarının tutarlı olmadığı görülmüştür. Öğretmenlerin etkili öğretim stratejilerini farklı şekilde kullandıkları anlaşılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin etkili öğretim stratejilerinden sadece "özet çıkarma ve not tutma", "işbirliğine dayalı öğrenme" ve "varsayım üretme ve test etme" stratejilerini kullanmadıkları gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Etkili öğretim, İngilizce öğretimi, Marzano'nun etkili öğretim stratejileri

The Analysis Of Using Effective Instructional Strategies In Teaching English As A Foreign Language

Abstract

This study aimed to analyze the situation of foreign language teachers' using Marzano's effective instructional strategies in a school. In the study, holistic single case study method which is the one of the case study approach was carried out. The study was implemented in a state school in Adana. The participants of the study were 22 students at 5th grade, school administrators, English teachers and researcher. The data sources collected in this study were interviews, observation, questionnaire, document analyses and researcher's journal. Descriptive analysis was used to analyze the data. In the end of the study, it was understood that results of questionnaire and observation weren't coherent with each other. Teachers used different effective teaching strategies in another way. Also, it was observed that teachers didn't use only "summarizing-note taking, cooperative learning and generating and testing hypotheses from effective teaching strategies.

Key Words: effective teaching, English teaching, Marzano's effective instructional strategies

GİRİŞ

Dil, insanoğlunun var oluşundan beri hemcinslerinin hizmetine sunduğu en önemli eserdir. Zihinden geçen her türlü duygu ve düşüncesini dışa vurmada, bir kimseyi veya bir topluluğu belli bir davranışa yöneltmede, içinde bulunduğu durumu ve çevreyi tanımlamada kullanıldığı en etkili araçtır. (Şahin,2013) Uluslararası ilişkilerin artması sebebiyle, ulusların kendi dilini kullanarak iletişim kurmalarının zor olması diğer ülkelerin dillerinin öğrenilmesini zorunlu kılmıştır. En etkili iletişim aracı olan dil, Chomsky (1975)'in belirttiği gibi son derece karmaşık bir yapıya sahiptir. Bilişsel yaklaşımın önde gelen temsilcisi olan Chomsky, dil öğrenilebilir için zihinsel bir başarı gerektiğini öne sürer. Ceyhan (2007)'e göre yabancı dil, insanların doğduğu ülkede konuşulmayan, ancak başka bir ulusun bireyleriyle iletişim kurmak için öğrenilmesi gereken dil olarak ifade edilirken; Şahin (2013)'ün de ifade ettiği gibi yabancı dil, birey için tamamen yabancı olan, sonradan öğrendiği ve yaşadığı çevrede işlevsel olarak iletişimde kullanılma olanağı bulunmayan , belli amaçlar doğrultusunda öğrenilen dil olarak adlandırılır. Bu tanımlar çerçevesinde yabancı dili, bireyin anadili dışında sonradan öğrendiği, başka ülkeden insanlarla ortak bir iletişim aracı olarak kullandığı dil olarak tanımlanabilir. Günümüzde, yeryüzündeki çeşitli ülkeler arasında ekonomik, siyasi, askeri ve kültürel alanlarda ilişkiler artmıştır. Bu ilişkilerin yürütülmesi için yabancı dil öğretimi konusu büyük önem kazanmıştır. (Hengirmen,1993) Şu anda eğitim programlarımızda birden fazla yabancı dil eğitimi verilmektedir. Eğitim programında yer alan farklı yabancı diller de olsa en fazla ilgi gösterilen dil İngilizce olmuştur. Erasmus ve AB projeleri yabancı dil öğretimine destek verildiğinin bir göstergesidir. Ayrıca son zamanlarda dikkat çeken bir diğer husus ise, 5.sınıflarda İngilizce ağırlıklı bir hazırlık eğitimin olması yönünde görüşmelerin yer alması yabancı dil öğretiminin daha iyi olması adına atılan adımlardan biri olduğu söylenebilir. Peki yabancı dile bu kadar önem veriliyor iken neden hala yeterince başarılı olamıyoruz? sorusunu hemen hemen hepimiz duyarız. Gerek ülkemizde yapılan sınavlarda gerekse başka ülkelerde katılımının olduğu sınavlarda yabancı dil öğretiminde istenilen düzeyde başarılı olduğumuzu söylemek oldukça güçtür. İngilizce Yeterlik Endeksi'nde (İYE) Türkiye 44 ülkenin içerisinde 43. sırada yer almış ; Şili, Endonezya, Suudi Arabistan gibi ülkelerin gerisinde kalmıştır. (TEPAV,2011) İngilizce Yeterlik Endeksi'nin 2014 yılına ait verilerine göre Türkiye'nin karnesi genel yeterlilik olarak çok düşük, 67 ülke arasında 47.80 puan ile 47.sırada iken; 2016 yılına ait verilerinde 72 ülke arasında 53.49 puan ile 51.sırada yer almaktadır. Ve son yayınlanan 2017 yılına ait verileri incelediğimizde ise 80 ülke arasında 47.79 puan ile 62.sırada yer aldığı görülmektedir. Yabancı dil öğretimine gereken önem verilmese rağmen ne yazık ki hala istenilen düzeyde değildir. Başarısız olmamızı aslında tek bir nedene bağlamak yanlış olabilir. Başarısızlığın arkasında yatan bir çok neden yabancı dil öğretimini olumsuz yönde etkileyebilir. Yapılan araştırmalara bakıldığında yabancı dil öğretimindeki sorunlar; yabancı dil öğretmen yetiştirme sistemi ve bundan kaynaklanan yöntemsel hatalar ve dil planlamasındaki eksiklikler (Işık,2008), yabancı dil öğretiminde motivasyon eksikliği ve yöntem sorunları (Acat ve Demiral, 2002; Arslan ve Akbarov,2010), kalabalık sınıflar ve fiziksel koşulların yetersizliği ile nitelikli öğretmen eğitimi konusundaki açmazların yanı sıra, dil politikaları ile dil öğretimine yaklaşımları (Haznedar,2010; Çoşkun Demirpolat, 2015), yabancı dil öğretiminde metot sorunu (Sunel,1989; Tütüniş,2012), öğrenciden kaynaklı etmenler, öğretmenden kaynaklı etmenler ve materyal ve öğretim içeriğinden kaynaklı etmenler (Şahin,2013; Özer ve Korkmaz,2016) olarak ele alınmaktadır. Yapılan araştırmalar analiz edildiğinde yabancı dil öğretiminde başarıyı etkileyen faktörlerden biri öğretmenlerin kullandıkları stratejiler olduğu görülmektedir. Literatürde öğretim sürecinin başarılı olmasına yönelik etkili öğretim stratejilerine yönelik görüşler bulunmaktadır. (Moore,2005; Burden ve Byrd,2007; Şimşek,2009). Etkili öğretim stratejileri konusunda en önemli görüşlerden biri Marzano'ya aittir. Marzano (2000;2008) tarafından öğretim süreçleriyle ilgili yüzlerce çalışma üzerinde

meta analiz çalışması yapılmıştır. Bu analizler sonucunda etkili öğretim ile ilgili dokuz strateji ortaya konulmuştur. Bu stratejiler; "benzerlik ve farklılıkları belirleme, özet çıkarma ve not tutma, çabayı destekleme ve takdir etme, ev ödevi ve alıştırma, dile dayalı olmayan sunular, işbirliğine dayalı öğrenme, hedef belirleme ve geribildirim verme, varsayım üretme ve sinama, ipuçları, sorular ve ön örgütleyiciler"dir. Yabancı dil öğretiminde başarıyı etkileyen etkili öğretim stratejileri ile ilgili herhangi bir çalışma yapılmadığı görülmektedir. Bu bağlamda bu çalışmada ülkemizde eleştirilerin odağında olan yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde Marzano tarafından etkililiği ortaya konulmuş olan etkili öğretim stratejilerinin kullanım durumu analiz edilmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, Adana'da Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir resmi devlet ortaokulunda 5.sınıf seviyesinde görev yapan yabancı dil öğretmenlerinin Marzano'nun etkili öğretim stratejilerini kullanma durumlarını bir çok veri kaynağı kullanarak kendi bağlamında derinlemesine araştırmaktır. Bu araştırmada ise özel olarak bu okulda görev yapan yabancı dil öğretmenlerinin Marzano'nun etkili öğretim stratejilerini kullanma durumlarına yönelik aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

1- Anket sonuçlarına göre okulda görev yapan yabancı dil öğretmenlerinin öğretim süreçlerinde Marzano'nun Etkili öğretim stratejilerini (EÖS) i) kullanma durumları, ii) nasıl kullandıkları ve iii) kullanma ya da kullanmama nedenleri nelerdir?

2- Gözlem sürecinde öğretmenlerin öğretim süreçlerinde Marzano'nun E.Ö.S kullanma durumları nelerdir?

YÖNTEM

Bu araştırmada, durum çalışma desenlerinden bütüncül tek durum deseni kullanılmıştır. Yin (1994)'ün belirttiği gibi durum çalışması, özellikle bağlam ve olguların sınırlarının kesin olarak belli olmadığı durumlarda güncel bir olgunun gerçek yaşam bağlamı içerisinde inceleyen görgül bir araştırmadır. Çalışmada yabancı dil eğitimi ve etkili öğretim stratejilerine yönelik öğretmenler, okul idarecileri ve öğrencilerin görüşleri gibi bir çok faktör derinlemesine ele alındığından durum çalışması, bütün hepsinin incelendiği tek bir okul ele alındığından durum çalışması desenlerinden tek durum deseni kullanılmıştır. Araştırma kapsamında seçilen okuldaki İngilizce öğretimine ilişkin tüm evraklar, dökümanlar analiz edilmiştir. Yabancı dil öğretimine ilişkin okuldaki fiziksel olanaklar dahil her şey betimlenmiştir. Yabancı dil öğretiliyle ilgili dolaylı dolaysız tüm paydaşların görüşler alınmıştır. Yine okuldaki yabancı dil öğretmenleri ile görüşmeler gerçekleştirilmiş ve daha sonra bu öğretmenler dönemlik olarak gözlemlenmiştir. Her gözlem sonucunda öğretmen niyetini ortaya koyabilmek için yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Kısaca okulda yabancı dil öğretiminde etkili öğretim stratejileriyle ilgili herşeyin bir anlamda MR çekilmeye çalışılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın bu bölümünde; çalışmanın yapılacağı okul, çalışmaya katılan bireyler ve araştırmanın yürütülmesinde seçilen sınıf/ ünite aşağıda verilen Tablo 1 'de gösterilmektedir:

Tablo 1. Araştırmanın Bağlamı

<i>Okul</i>	Araştırmanın yapılacağı okula kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemiyle karar verilmiştir. Adana ili Yüreğir ilçesinde yer alan zorunlu hizmet bölgesinde bulunan devlete bağlı bir ortaokuldur.
<i>Sınıf/ Ünite</i>	Bu çalışma 5.sınıf İngilizce dersinde yürütülmektedir. Ünite olarak 3. Ünite olan "Hello- Merhaba" ünitesi seçilmiştir. 5.sınıf seviyesinde etkili öğretim stratejilerin nasıl kullanıldığını analiz etmek için hem sınıf seviyesinde hem de ünite seçiminde ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır
<i>Çalışma Grubu</i>	Okul yöneticileri, İngilizce öğretmenleri ,5.sınıfta öğrenim gören 22 öğrenci ve araştırmacıdır.

* Bu makalede çalışma grubunda yer alan "okul yöneticileri ve öğrenciler'e ait elde edilen tüm bilgilere yer verilmemiştir. Ayrıntılar yayınlanan tezde görülebilir.

Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin özellikleri tabloda verilmiştir:

Tablo 2. Çalışma Grubunun Özellikleri

<i>Cinsiyet</i>		<i>Medeni Durum</i>		<i>Lisans Döneminde E.Ö.S ilişkin eğitim alma durumu</i>		<i>Akademik Düzey</i>		<i>Sınıf Düzeyi</i>	
Kız	Erkek	Evli	Bekar	Evet	Hayır	Lisans	Y.Lisans	5/6	7/8
3	-	1	2	-	3	2	1	2	1

Tablo 2'de görüldüğü üzere; araştırma 5.sınıf seviyesinde derse giren iki İngilizce öğretmeni ve araştırmacının kendisi de dahil olmak üzere toplam üç İngilizce öğretmeni ile yürütülmüştür. Sıradaki bölümlerde verilen öğretmenlere ait kişisel bilgiler harfi harfine verilmiş olmasına rağmen gizliliği sağlamak adına isimler değiştirilmiştir. Araştırma boyunca kullanılan takma isimler Nilgün ve Burcu. Bu çalışmada görev alan ortaokul İngilizce öğretmenlerine ait bilgiler aşağıda belirtildiği gibidir:

Nilgün

Çukurova Üniversitesi İngiliz Dili Eğitimi Ana Bilim Dalından mezun olmuştur. Meslekteki hizmet yılı 5 yıldır. Araştırmanın yürütüldüğü okulda 2 yıldır görev yapmaktadır. Daha önce Güneydoğuda Anadolu bölgesinde hem ilkokul hem de ortaokul bünyesinde yer alan okullarda görev yapmıştır. Haftada 30 saat derse girmektedir. Hem 5.sınıf hem de 6.sınıf seviyelerini okutmaktadır.

Burcu

Çukurova Üniversitesi İngiliz Dili Eğitimi Ana Bilim Dalından mezun olmuştur. Hizmet yılı 3 yıldır. Araştırmanın yürütüldüğü okulda 1 yıldır görev yapmaktadır. Daha önce Güneydoğu Anadolu Bölgesinde merkeze bağlı bir ortaokulda 2 yıl görev yapmıştır. Haftada 30 saat derse girmektedir. Sadece 5.sınıf seviyesini okutmaktadır.

Araştırmacı

Çukurova Üniversitesi İngiliz Dili Eğitimi Ana Bilim Dalından mezun olmuştur. Meslekteki hizmet yılı 5 yıldır. Araştırmanın yapıldığı okulda 2 yıldır görev yapmaktadır. İlk görev yeri

Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer alan merkeze bağlı bir köy okuludur. Haftada 24 saat derse girmektedir. 7. ve 8.sınıf seviyeleri okutmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada farklı veri toplama araçları bir arada kullanılmıştır. Çalışma kullanılan veri toplama araçları; görüşme tekniği, gözlem, açık uçlu anket, doküman analizi ve araştırmacının günlüğüdür.

Görüşme

Yarı yapılandırılmış görüşme formu: Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde çalışma grubunda yer alan bireylerin kişisel bilgilerini öğrenmek amacıyla kişisel bilgi bölümü yer alırken; diğer bölümde ise problem durumuna yönelik açık uçlu sorular yer almaktadır. Her grubun soruları farklıdır, ancak soruların tam olarak sırası ve tarzı önceden belirlenmiştir. Kişisel bilgi formu sadece öğretmenler ve okul yöneticilerine uygulanmıştır. Bu bölümde "yaş, cinsiyet, medeni durum, mezun oldukları üniversite, akademik düzey, hizmet süreleri, daha önce varsa çalıştıkları yerler, kaç yıldır bu okulda görev yaptıkları, kaç saat derse girdikleri ve okul yöneticilerin branşları" sorulmuştur. Tablo 3'de görüşme tekniğinin çalışma grubuna nasıl uygulandığı gösterilmektedir:

Tablo 3. Görüşme Veri Tekniğinin Uygulanması

<i>Öğretmenler</i>	Öğretmenlere farklı soruların yer aldığı 2 tane yarı yapılandırılmış görüşme formu verilmiştir. İlk formda, öğretmenlerin mesleklerine, yabancı dil öğretimine ve Türkiye'deki yabancı dil öğretimine karşı olan genel tutumları öğrenmek adına yapılmıştır. İkinci görüşme formunda ; "Etkili Öğretim ve Etkili Öğretim Stratejileri" konusuna ilişkin görüşleri öğrenmek adına bir takım sorular yöneltilmiştir.
<i>Öğrenciler</i>	Öğrencilerin yabancı dil eğitimine karşı tutum ve görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Öğrencilere " İngilizce dersini sevip sevmedikleri, İngilizce dersini en iyi nasıl öğrendikleri ve okullarında bu derse yönelik eksikler olup olmadığı sorulmuştur.
<i>Okul yöneticileri</i>	Yabancı dil öğretimine karşı görüşleriniz nedir?

* Öğrencilere ve okul yöneticilerine ait bilgiler tezde görülebilir.

Gözlem

Araştırmacı tarafından hazırlanan gözlem formu kullanılmıştır. Gözlem formunda sınıf mevcudu, ders saati, kazanım ve öğretmenlerin Marzano'nun Etkili Öğretim Stratejileri nasıl kullandıkları not edilmiştir. Formun altına daha kolay hatırlatması ve not alımını kolaylaştırması için etkili öğretim stratejileri kodlanmıştır. Araştırmacı "katılımcı olarak gözlemci" konumunda yer almıştır. Gözlem 3 hafta boyunca sürmüş olup İngilizce 5.sınıf seviyesinde yer alan 3.ünite "Hello-Merhaba" ünitesi gözlenmiştir.

Açık Uçlu Anket

Öğretmenlere açık uçlu soruların yer aldığı anket uygulanmıştır. Anket gözlem sürecinden önce uygulanmıştır. Anket veri kaynağı; gözlemlerde elde edilen sonuçlar ile ankette elde edilen sonuçların tutarlı olup olmadığına yardımcı olması açısından tercih edilmiştir. Görüşme formunda bu 9 stratejinin her birinin kısa açıklamasının yer almasının yanı sıra öğretmenlere bu stratejileri kullanıp kullanmadıkları, nasıl kullandıkları ve kullanırken yaşadıkları sorunların olup olmadığı ile ilgili görüşleri öğrenilmeye çalışılmıştır. Ankette sadece “Marzano’nun Etkili Öğretim Stratejileri” ile ilgili sorular yer almaktadır. Sorular genel olarak yorum sorularından oluşmaktadır. Öğretmenlerin konuyla ilgili ayrıntılı cevaplarına ihtiyaç duyulduğundan bu veri toplama aracına başvurulmuştur. Ankette 9 strateji ile ilgili 4 bölüm yer almaktadır. Ve öğretmenlere kısaca stratejileri hatırlatmak adına her bir strateji ile ilgili kısa açıklamalara yer verilmiştir. Bu 9 strateji ile ilgili olarak ankette şu sorulara cevap aranmaktadır :

1. Kullanır mısınız?
2. Nasıl kullanırsınız ?
3. Kullanma / kullanmama nedenleri nelerdir?
4. Kullanırken yaşadıkları sorunlar nelerdir?

Araştırmacı Günlüğü

Araştırmacı süreç boyunca günlük tutarak etkili öğretim stratejilerine ilişkin anlamlı gördüğü noktaları not etmiştir. Gözlem boyunca dikkat çeken kısımları not almıştır. Gerekli yerlerde öğretmenlerin kullandıkları tahtaya çizdiği bir resmi ya da öğrencilerin yaptıkları ödevlerinin fotoğrafını çekmiştir. Doğrudan öğretmenler gözlem sürecinde gözlene de dolaylı yoldan öğrencilerde gözlenmiştir. İlgi çeken herhangi bir durum araştırmacı günlüğünde yer almıştır.

Doküman Analizi

Araştırmada kullanılan diğer bir veri toplama aracı doküman analizidir. Doküman analizinde bir çok farklı kaynağa başvurulmuştur. Bunlar ; İngilizce öğretim programı, okul stratejik planı, ders ve çalışma kitabı, öğretmen kılavuz kitabı, gelen evraklar, yıllık planlar, zümre tutanakları ve sınav sonuçlarıdır.

Veri Toplama Süreci

Bu çalışmada farklı veri toplama araçları kullanıldığı için veri toplama süreçleri de değişmektedir. Her bir veri toplama aracı farklı sürelerde toplanmıştır. Bu süreler aşağıda verilen Tablo 4’de şu şekilde verilmiştir:

Tablo 4. Veri Toplama Süreci

Veri Toplama Araçları	Süre	Kaç kez yapıldı?	Kişi/ Evrak sayısı
Görüşme			
Okul yöneticileri	20 dakika	1 kez	4 okul yöneticisi
Öğretmen görüşmesi	20 dakika	2 kez	2 öğretmen
Öğrenci görüşmesi	15 dakika	1 kez	22 öğrenci
Gözlem	3 hafta	66 kez	2 öğretmen
Anket	20 dakika	1 kez	2 öğretmen
Doküman analizi	-	-	76 evrak
Araştırma Günlüğü	Araştırma süreci boyunca yapılmıştır.		

* Okul yöneticisi ile öğrenci görüşme bilgileri, araştırmacı günlüğü ve doküman analizinde incelenen tüm evraklara ait bilgiler tezde ayrıntılı bir şekilde görülebilir.

Tablo 4 incelendiğinde; birden fazla veri kaynakları kullanılmış olup her bir veri kaynağının toplama sürecinde farklı uygulamalar yapılmıştır. Verilerin toplama sürecine bakıldığında veri toplama araçlarının süresinin genelde 15-20 dk arasında sürdüğü, sadece gözlem tekniğinin süresinin diğer veri toplama tekniklerinden daha uzun olduğu anlaşılmıştır. Gözlem formunda sınıf, kazanım, dersin gerçekleşeceği zaman dilimi ve Marzano'nun Etkili Öğretim Stratejilerini nasıl kullandıkların yönelik soru yer almıştır. Marzano'nun stratejilerine numara kodu verilerek gözlemciye kolaylık olması adına formun alt tarafında yer verilmiştir. Anket; gözlem sürecinden önce araştırmanın başında öğretmenlere uygulanmıştır. Uygulama amacı öğretmenlerin etkili öğretim stratejilerine yönelik bilgileri öğrenmek ve gözlem sonrası elde edilen bilgilerle tutarlılığını karşılaştırmaktır. Araştırmacının günlüğü; araştırma boyunca devam etmiştir. Belli bir veri toplama sürecine dahil değildir.

Verilerin Analizi

Yayımlanan tez çalışmasında betimsel analiz ve içerik analizi kullanılmıştır. Ancak yapmış olduğumuz bu çalışmada ise betimsel analiz kullanılmıştır. Betimsel analizde amaç; elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Betimsel analizde araştırma sorularına göre veri analizi için bir çerçeve oluşturulmuştur. Araştırmada elde edilen veriler bu çerçeveye göre okunup düzenlenmiştir. Yer yer görüşülen bireylerden doğrudan alıntılara yer verilerek yapılan betimlemeler ile zenginleştirilmiştir. Bazı önemli olmayan veriler araştırma dışında tutulmuştur.

Tablo.5. Verilerin Analizi

Veri Toplama Araçları	İçerik analiz	Betimsel analiz
Öğretmen görüşmesi		✓
Öğrenci görüşmesi		✓
Yönetici görüşmesi	✓	
Gözlem süreci		✓
Anket		✓
Doküman analizi		✓
Araştırma Günlüğü	✓	

Tablo 5 incelendiğinde; yönetici görüşmesi ve araştırmacı günlüğüne ait verilerde içerik analizi kullanırken diğer verilerde ise betimsel analiz kullanılmıştır. Verilerin analiziyle ilgili bu bölümde yer alan * öğrenci görüşmesi, yönetici görüşmesi, doküman analizi ve araştırmacı günlüğü ile ilgili veri analizlerine ilgili tezde ulaşılabilir.

Güvenirlilik ve Geçerlik

Bilimsel araştırmaların en önemli ölçütlerinden biri güvenirlilik ve geçerlilik çalışmalarıdır. Geçerlik kısaca araştırma sonuçların doğruluğuyla ilgilendirken; güvenirlilik ise araştırma sonuçlarının benzer ortamlarda aynı şekilde elde edilip edilemeyeceği ile ilgilendir. Geçerlik de hem iç geçerlilik hem de dış geçerlilik yer almaktadır. Miles ve Huberman (1994)'e göre iç ve dış geçerliliğe ilişkin sorulması gereken bazı sorulara yanıt verilmiştir. İç geçerliliği sağlamak adına; araştırma bulguları, verilerin elde edildiği ortam için anlamlıdır. Bulgular kendi içinde tutarlı olup yabancı dil öğretiminde yer alan kavramlar anlamlı bir bütün oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, farklı veri toplama yöntemleri kullanarak teyit

edilmiştir. Dış geçerliliği sağlamak için; araştırma sonuçlarının araştırma sorusuyla tutarlı olması, okuyucuların araştırma sonuçlarını kendi deneyimleriyle ilişkilendirmesi ve araştırmanın olası genellemelere fırsat verecek şekilde kapsamlı tanımlandığı düşünülmektedir. Bunlara ek olarak; yapılan yüz yüze görüşmeler yoluyla ayrıntılı ve uzun süreli bilgi toplama, çalışmanın doğal ortamda içerisinde yapılması, araştırmacının alana olan yakınlığı vb. özelliklere çalışmanın geçerliliği sağlamaya yönelik başvurulmuştur. Güvenirliği sağlamak amacıyla araştırmada Miles ve Huberman (1994)'ün belirttiği gibi bazı sorular yanıt aranmıştır. İlk olarak çalışma sorularının yeterince açık olduğu ve çalışmanın amacı yansıttığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sorularına bağlı olarak veriler uygun ortam, zaman ve katılımcılar yoluyla toplanmıştır.

BULGULAR, YORUM VE TARTIŞMA

Anket ve gözlem sonuçlarına göre öğretmenlerin derslerde Marzano'nun E.Ö.S kullanma durumları iki açıdan ele alınmıştır. İlk olarak ankete göre Marzano'nun E.Ö.S kullanma biçimleri ve kullanma/ma durumları, gözlem sürecinde Marzano'nun E.Ö.S nasıl kullandıklarını gözlenmiştir.

Her İki Öğretmenin Anket Ve Gözlem Sonuçlarına Göre EÖS İlişkin Durumlarının Karşılaştırılması İle İlgili Bulgular

Öğretmenlerin kullandıkları etkili öğretim stratejilerini öğrenmek adına ilk önce anket uygulanıp gözlem sonrası elde edilen bulgularla tutarlı olup olmadığı amaçlanmıştır.

Tablo 6. Öğretmenlerin Marzano'nun Ekili Öğretim Stratejilerini Kullanma Durumları

Etkili Öğretim Stratejileri	Anket Nilgün	Gözlem Nilgün	Anket Burcu	Gözlem Burcu
<i>Benzerlik ve Farklılıkları Belirleme</i>	✓	✓	✓	✓
<i>Özet Çıkarma ve Not Tutma</i>	X	X	✓	X
<i>Çabayı Destekleme ve Takdir Etme</i>	✓	✓	✓	✓
<i>Ev Ödevi Ve Alıştırma</i>	✓	✓	✓	✓
<i>Dile Dayalı Olmayan Temsiller</i>	✓	✓	✓	✓
<i>İşbirliğine Dayalı Öğrenme</i>	✓	X	✓	X
<i>Hedef Belirleme ve Geribildirim Verme</i>	✓	✓	✓	✓
<i>Varsayım Üretme ve Sınama</i>	✓	X	✓	X
<i>İpuçları, Sorular ve Ön Örgütleyiciler</i>	✓	✓	✓	✓

Tablo 6'a bakıldığında öğretmenlerin gözlem öncesi uygulanan anket verilerine ve gözlem sonrası elde edilen verilere bakıldığında birbirleriyle tutarlı olmadığı görülmüştür. Nilgün öğretmen gözlem öncesi uygulanan ankette sadece "özet çıkarma ve not tutma" stratejisini kullanmadığını belirtmiştir. Gözlemden sonra elde edilen verilerde ise "özet çıkarma ve not tutma", "işbirliğine dayalı öğrenme" ve "varsayım üretme ve sınama" stratejilerini kullanmadığı görülmüştür. Tek tutarlı strateji görüldüğü gibi sadece "özet çıkarma ve not tutma" stratejisidir. Burcu öğretmen, gözlem öncesi uygulanan ankete göre bütün stratejilerini kullandığını belirtmiştir. Gözlemden sonra elde edilen verilere göre "özet çıkarma ve not tutma", "işbirliğine dayalı öğrenme" ve "varsayım üretme ve sınama" stratejilerini kullanmadığı görülmüştür.

Anket Sonuçlarına Göre Öğretmenlerin EÖS Kullanma Durumlarına İlişkin Bulgular

Gözlem öncesi ankette Marzano'nun Etkili Öğretim Stratejileri'ni kullanma durumları, kullanma ya da kullanmama nedenleri, nasıl kullandıkları ve kullanırken karşılaştıkları sorunlara yanıt aranmıştır.

Tablo 7. Anket Bulgularına Göre Öğretmenlerin Etkili Öğretim Stratejilerini Kullanma Biçimleri Ve Kullanma/Kullanmama Nedenleri

Marzano'nun Etkili Öğretim Stratejileri		Kullanma biçimleri	Kullanma / kullanmama nedenleri
<i>Benzerlik ve farklılıkları belirleme</i>	Nilgün	Evcil hayvanlar ve vahşi hayvanların ayrımında	Öğrenmede kalıcılığı sağlamak için
<i>Benzerlik ve farklılıkları belirleme</i>	Burcu	Farklı açıdan bakmalarını sağlayarak	Öğrenme ve analiz yapmada etkili olduğu için
<i>Özet çıkarma ve not tutma</i>	Nilgün	Öğretmen bu stratejiyi kullanmadığı belirtmiştir.	Öğrenciler cümle kurma konusunda yetersiz, not alma ya da özet çıkarmayı deneyenler ise kurallı ve anlamlı cümle kuramıyor
<i>Özet çıkarma ve not tutma</i>	Burcu	Kendi cümleleriyle not tutmalarını ve renkli kağıtlar kullanmaları sağlayarak	Kendi cümleleriyle ifade özgürlüğü sağladığı için
<i>Çabayı destekleme ve takdir etme</i>	Nilgün	Aferin diyerek, küçük hediyeler vererek ve arkadaşlarına örnek göstererek	Çabayı övdüğünde başarı yakalanıyor
<i>Çabayı destekleme ve takdir etme</i>	Burcu	Öğrencilerin özgüvenlerini arttırarak	Başardıkça özgüven artar ve başarıma isteği geldiği için
<i>Ev ödevi ve alıştırma</i>	Nilgün	Kelime ödevi Kitap ve çalışma kitabındaki alıştırmaları yaparak	Öğrenilenlerin pekiştirilmesi ve unutmayı en aza indirmek için
<i>Ev ödevi ve alıştırma</i>	Burcu	Dersin devam niteliğini sürdürecektir sade ve ilgi çekici ödev kullanarak	Dersin kalıcılığını sağlar.
<i>Dile dayalı olmayan sunumlar</i>	Nilgün	Görsel materyal kullanarak	Akılda kalıcılık daha fazla oluyor
<i>Dile dayalı olmayan sunumlar</i>	Burcu	Görsel materyal kullanarak	Öğrenci en çok görerek öğrenir
<i>İşbirliğine dayalı öğrenme</i>	Nilgün	Öğretmen bu stratejiyi kullanmadığını belirtmiştir.	Herkes derse ilgi duymuyor ve gruptaki en başarılı arkadaşına güveniyor
<i>İşbirliğine dayalı öğrenme</i>	Burcu	Grup çalışmalarına yer vererek	Grup çalışmasının olumlu etkisi olduğundan

<i>Hedef belirleme ve geribildirim verme</i>	Nilgün	Evet harika.. Çok güzel tebrik ederim diyerek	Hedefin belirlenmesi temel amaç, geribildirim ise öğrencinin hedefi kazanıp kazanmadığının kanıtı
<i>Hedef belirleme ve geribildirim verme</i>	Burcu	Ünite amaçlarını belirleyip plan yaparak, ünite sonunda test dağıtarak ya da ders esnasında geribildirim vererek	Hedef belirleme ve dönüt öğrenciye fayda sağladığı için
<i>Varsayım üretme ve sinama</i>	Nilgün	Alıştırma, etkinliklerde ya da resimlerde gördüklerini tahmin etmelerini sağlayarak	Daha geniş bir bakış açısıyla olaylara bakmalarını sağlıyor
<i>Varsayım üretme ve sinama</i>	Burcu	Problem çözme becerilerini geliştirerek Tahmin etmelerini sağlayarak	Tahmin olanağı sağladığından
<i>İpuçları, sorular ve ön örgütleyiciler</i>	Nilgün	"Emin misin? Biraz daha dikkat et ya da tekrar gözden geçir" diyerek	Eski ve yeni bilgiyi bağdaştırmak, öğrencilerin hatırlamasını kolaylaştırmak için
<i>İpuçları, sorular ve ön örgütleyiciler</i>	Burcu	Bol soru sorarak Beyin fırtınası tekniği kullanarak ipucu vererek	Öğrenmeyi kolaylaştırdığı için

Tablo 7 ile ilgili bilgileri incelediğimizde; Nilgün Öğretmen'in kullanmadığı stratejiler “*özet çıkarma ve not tutma*” ile “*işbirliğine dayalı öğrenme*” iken Burcu öğretmen tüm stratejileri kullandığı görülmektedir. Nilgün Öğretmen “*Özet çıkarma ve not tutma*” stratejisini öğrencilerin yazmada sorun yaşamaması ve anlamlı cümle kuramaması, “*işbirliğine dayalı öğrenme*” stratejisini ise derse ilgisiz öğrencilerin grupta başarılı olan arkadaşlarına güvenmesi olarak belirtmiştir. Öğretmenlerin stratejileri kullanma biçimlerini ve kullanma nedenlerini ele aldığımızda stratejilerin farklı şekil ve amaç için kullanıldıkları görülmüştür. İlk olarak Nilgün öğretmen, “*benzerlik ve farklılıkları belirleme*” stratejisini öğrenmede kalıcılığı sağladığı, “*çabayı destekleme ve takdir etme*” stratejisini çabayı övdüğünde başarı yakaladığı, “*ev ödevi ve alıştırma*” stratejisini öğrenilenlerin pekiştirilmesini sağladığı, “*dile dayalı olmayan temsiller*” stratejisini öğrenilenlerin akılda daha kalıcı kaldığı, “*hedef belirleme ve geribildirim verme*” stratejisini geri bildirim sayesinde öğrencinin bu hedefi kazanıp kazanmadığı, “*varsayım üretme ve sinama*” stratejisini öğrencilerinin zihinlerini çalıştırdığını ve tahminde bulunmalarını sağladığı, “*ipuçları, sorular ve ön örgütleyiciler*” stratejisini öğrencilerin hatırlamasına yardımcı olarak yeni konunun ya da kelimenin öğretilmesini kolaylaştırdığı için kullanıldığını belirtmiştir. Burcu öğretmen ise; “*benzerlik ve farklılıkları belirleme*” stratejisini öğrenme ve analiz yapmada etkili olduğu, “*özet çıkarma ve not tutma*” stratejisini kendi cümleleriyle ifade özgürlüğü sağladığı, “*çabayı destekleme ve takdir etme*” stratejisini öğrencilerin başardıkça özgüvenlerinin artması ve başarıma isteğinin arttığı, “*ev ödevi ve alıştırma*” stratejisini dersin kalıcılığını sağladığı, “*dile dayalı olmayan temsiller*” stratejisini

öğrencilerin en çok görererek öğrendiği, “*hedef belirleme ve geribildirim verme*” stratejisini öğrenciye fayda sağladığı, .“*varsayım üretme ve sınama*” stratejisini tahmin olanağı sağladığı ve “*ipuçları, sorular ve ön örgütleyiciler*” stratejisini öğrenmeyi kolaylaştırdığı için kullandığını belirtmiştir.

Gözlem Sürecinde Öğretmenlerin EÖS Kullanma Durumuna İlişkin Bulgular

Öğretmenlere uygulanan anket sonucunda uygulamada etkili öğretim stratejilerini kullanma durumlarını analiz etmek için sistematik gözlem gerçekleştirilmiştir. Gözlem sürecinde araştırmacı tarafından öğretmenlerin “Marzano’nun etkili öğretim stratejilerini nasıl kullandıkları gözlenmiştir. Burcu Öğretmen’in ve Nilgün Öğretmen’in “Marzano’nun Etkili Öğretim Stratejilerine ilişkin gözlem sürecinde hangi stratejileri en çok kullandığına ve nasıl kullandığına dikkat edilmiştir. Aşağıda Marzano tarafından ortaya konulan dokuz (9) stratejinin her iki öğretmen tarafından kullanılma durumuna ilişkin bulgular sunulmuştur.

Benzerlik ve Farklılıkları Belirleme

Burcu ve Nilgün Öğretmenin “*benzerlik ve farklılıkları belirleme*” stratejisini kullanım durumlarını incelediğimizde Burcu ve Nilgün Öğretmen’in bu stratejisi derslerinde kullandıkları görülmüştür. Öğretmenlerin bu stratejiyi kullanma biçimleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 8. Benzerlik Ve Farklılıkları Belirleme Stratejisi

<i>Benzerlik ve faydalıkları belirleme</i>	<i>Burcu</i>	<i>Nilgün</i>
<i>Sınıflandırma</i>	<ul style="list-style-type: none"> Tahtaya "hello-hi" yazar, diğer tarafa "merhaba-selam" yazar. İngilizcede ve Türkçede selamlaşırken kullanılan kelimeleri sınıflandırır. Okul çeşitlerini sınıflandırır. (ilkokul, ortaokul ve lise gibi) 	<ul style="list-style-type: none"> İngilizce dilini kullanan ülkeleri sınıflandırır.
<i>Karşılaştırma</i>	<ul style="list-style-type: none"> Ülkeleri ve dilleri karşılaştırır. Sevdiği ve sevmediği şeyleri karşılaştırır. (like/dislike) Özneldeki farklılıkları karşılaştırır. (he,she,it özne durumundayken farklılıkları karşılaştırma yapar.) Yapabildiği ve yapamadığı becerileri karşılaştırma yaparak anlatır. 	<ul style="list-style-type: none"> Ülke ve dilleri karşılaştırır. Şehir ve ülkeleri ayrı şemalarda karşılaştırır. "Hello-hi" İngilizcedeki selamlaşma ifadeleri, "merhaba-selam" Türkçedeki selamlaşma ifadeleri olduğunu belirtir. Sevdiği ve sevmediği şeyleri ifade ederken karşılaştırma yapar. Özneldeki farklılıklara karşılaştırma yaparak açıklar.

Tablo 8'e göre; iki öğretmen de bu stratejide "karşılaştırma" ve "sınıflandırma" biçimlerini kullandıkları gözlenmiştir. "*Benzerlik ve faydaları belirleme*" stratejilerinde yer alan "benzetme" ve "analoji" biçimlerine gözlemlerde rastlanılmamıştır. İlk olarak Burcu Öğretmen'in stratejide sınıflandırma kullanımına baktığımızda; hedef dilde insanlarla selamlaşırken "hello-hi" kelimelerini kullanırız diyerek bir şemada toplar, kendi dilimizde insanlarla selamlaşırken

diyerek "merhaba-selam" kelimelerini ise başka bir şemada yazar. Okulların çeşitlerini öğrenci yaşlarına göre sınıflandırır. Karşılaştırma kullanımlarına baktığımızda, ülkeler ve dilleri ayrı tabloda göstererek karşılaştırma yapar. Ünitenin son kazanım olan yetenekler konusuna geçtiğinde konuyu anlatırken karşılaştırma yapmıştır. Tahtayı ikiye bölerek bir tarafa "can", diğer tarafa ise "can't" yazmıştır. Nilgün Öğretmen'in bu stratejide sınıflandırma kullanımına baktığımızda; sadece İngilizce dersini konuşan ülkeleri bir gruba alır ve o şekilde ifade eder. "Hello" ve "Hi" kelimeleri yazar ve hemen yanlarına Türkçe karşılıkları olarak "Merhaba" ve "Selam" yazar. Daha sonra insanların sevdiği ve sevmediği şeyleri belirtirken kullanılan yapıyı karşılaştırma yaparak açıklar.

Özet Çıkarma ve Not Tutma

Üç hafta boyunca her iki öğretmenin de "Özet Çıkarma ve Not Tutma" stratejisini kullanmadıkları gözlenmiştir.

Çabayı Destekleme ve Takdir Etme

Burcu Öğretmen ilk olarak bazı etkinliklerin sonunda doğru yapan öğrenciyi ya da öğrencileri alkışlatıyordu. Sınıf içi bir etkinlikte en iyi performans gösteren bir öğrenciyi ilk olarak İngilizce "Good job-harika iş" diye karşılık verdi. Daha sonra aynı öğrenciyi "İyi iş çıkardın, seni tebrik ediyorum." diyerek öğrenciyi takdir etti. Ödev yapan bir öğrencinin ödevini beğenen Burcu Öğretmen "Harika bir iş çıkardın, her zaman bu şekilde çalışıp düzenli olursan başarılı olursun." dedi. Diğer bir ödev kontrolünde bir öğrencinin ödevini beğenen Burcu Öğretmen; "Kaderin ödevi çok güzel, onu panoya asıyoruz." diyerek öğrencinin ödevini çok beğendiğini, çok güzel hazırlandığını söyleyerek öğrenciyi tebrik etti. Nilgün Öğretmen'in ilk hafta bu stratejiyi kullanmadığı gözlenmiştir. Diğer haftalarda soruyu doğru yanıtlayan öğrencilere genellikle "Aferin, seni tebrik ediyorum" diye karşılık verdiği gözlenmiştir. Her iki öğretmenin bu stratejiyi kullandıklarına baktığımızda aslında çok fazla kullanmadıkları gözlenmiştir. Nilgün Öğretmen'in daha az kullandığı görülmüştür.

Ev Ödevi ve Alıştırmalar

Öğretmenlerin bu stratejiyi kullanma biçimleri Tablo 9'da verilmiştir:

Tablo 9. Ev Ödevi Ve Alıştırmalar Stratejisi

Ev ödevi ve Alıştırmalar	Burcu	Nilgün
Ev Ödevi	<ul style="list-style-type: none"> "Ülke ,dil ve milletler" kazanımına yönelik ödev Renkli kağıtlara ülke bayrakları yapıştırma ya da çizmeye yönelik ödev Çalışma kitabından verilen ödevler 	<ul style="list-style-type: none"> Ülkelere ait kelimeleri 3 defa yazma Çalışma kitabından verilen ödevler
Alıştırmalar *Sınıfta yapılan *Ders kitabından yapılan *Çalışma kitabından yapılan	<ul style="list-style-type: none"> Nerelisin?, Hangi dili konuşuyorsun?, Hangi milletlisin? soruların soru-cevap kalıplarını hedef dilde ifade etmeye yönelik alıştırma Video etkinliği Küçük kağıt etkinliği 	<ul style="list-style-type: none"> Nerelisin?, Hangi dili konuşuyorsun?, Hangi milletlisin? soruların soru-cevap kalıplarını hedef dilde ifade etmeye yönelik alıştırma Okul dersleriyle ilgili alıştırma

	<ul style="list-style-type: none"> Okul dersleriyle ilgili sevdiği ve sevmediği şeyleri ifade etmeye yönelik alıştırma Yapabildiği ve yapamadığı şeyleri ifade etmeye yönelik alıştırma 	<ul style="list-style-type: none"> Sevdiği ve sevmediği okul derslerini ile ilgili örnek cümle kurmaya yönelik alıştırma Yapabildiği ve yapamadığı şeyleri ifade etmeye yönelik alıştırma
--	---	---

Ev ödevi ile ilgili olarak, Burcu ve Nilgün Öğretmen'in gözlem sürecinin ilk haftasında farklı bir ödev verdiği görülmüştür. Diğer haftalarda daha çok çalışma kitabını ödev olarak verdikleri gözlenmiştir. Burcu öğretmen "ülke-millet ve dil" kazanımına yönelik renkli kağıtlara ülkelere ait resimler kullanarak cümle kurmalarını istedi. Bir başka ödevde ise; ülkelere ait bayraklarının öğrenilmesi için yine renkli kağıtlara ülke bayraklarını yapıştırarak ya da çizerek, boyayarak ülkelerinin isimlerini hedef dilde yazmalarını istedi. Nilgün Öğretmen ise ülkelerin öğrenilmesi için tekrara yönelik ve çalışma kitabından verdiği ödevlerin yer aldığı görülmektedir. Alıştırmalar; gözlem sürecinde 3 kısma ayrılmıştır. "Sınıf içinde yapılan alıştırmalar, ders kitabından yapılan alıştırmalar ve çalışma kitabından yapılan alıştırmalar". Sınıf içinde yapılan alıştırmalara baktığımızda, öğretmenlerin ünitenin kazanımları doğrultusunda alıştırmalara yer verdiği gözlenmiştir. Her iki öğretmenin de farklı alıştırmalara başvurduğu görülmüştür.

Dile Dayalı Olmayan Temsiller

Burcu Öğretmen ve Nilgün Öğretmen'in "dile dayalı olmayan temsiller" stratejisinde daha çok "resimler ve resimyazılar çizme" ile "kinestetik etkinlikte bulunma" biçimlerini kullandıkları görülmüştür. Burcu Öğretmen'in gözlem boyunca derslerinde daha çok "kinestetik etkinlikte bulunma" durumu gözlenirken; Nilgün Öğretmen'in ise "resim ya da resimyazı çizme" durumu gözlenmiştir. Aşağıdaki tabloda öğretmenlerin bu strateji nasıl kullandıkları gösterilmiştir.

Tablo 10. Dile Dayalı Olmayan Temsiller Stratejisi

<i>Dile Dayalı Olmayan Temsiller</i>	<i>Burcu</i>	<i>Nilgün</i>
Resimler - resimyazılar çizme	<ul style="list-style-type: none"> İnsanların sevdiği şeyleri belirtirken gülen surat, sevmediği şeyleri belirtirken üzgün surat kullanır. 	<ul style="list-style-type: none"> Ülkelere ait görsel materyal kullanır. Okul dersleri, insanların yapabildiği-yapamadığı şeylerle ilgili resim çizer.
Kinestetik etkinlikte bulunma	<ul style="list-style-type: none"> Bazı emir cümlelerinde kullanır. (tahtaya gel, kitaplarını açın, kulağınızı, gözlerinizi açın vb.) Bazı kelime (fil ya da isim) beden dili ile anlatır. Bazı fiillerin (keman çalmak, kitap okumak vb.) öğretiminde beden dilini kullanır. 	<ul style="list-style-type: none"> Bazı emir cümlelerinde kullanır. (Ayağa kalkın, kitaplarınızı açın vb.)

Tablo 10'a göre; Burcu Öğretmen'in derslerinde görsel materyal ya da resimyazılar çizmeye yönelik herhangi bir kullanımda bulunmadığı gözlenmiştir. Daha çok "kinestetik etkinlikte bulunma" durumunu kullandığı gözlenmiştir. Bazı emir cümlelerinde örneğin; " kitaplarınızı açın, tahtaya gel, buraya gel, kulağınızı açın, gözlerinizi açın vs" gibi ifadeleri fiziksel hareketle bulunarak ifade ettiği gözlenmiştir. Nilgün Öğretmen daha çok "resimler ve resimyazılar çizme" kullandığı görülmüştür. "Ülke, millet ve dilleri" kazanımına yönelik görsel materyal

kullanmıştır. Yetenekler konusunda giriş yaptığında her iki öğretmen de "keman çalmak, kitap okumak, bilgisayar kullanmak, koşmak, uçmak, resim çizmek, basketbol oynamak, gitar çalmak vb." kelimeleri öğretirken fiziksel harekette bulunarak kelime öğretmeyi seçmiştir.

İşbirliğine Dayalı Öğrenme

Burcu Öğretmen ve Nilgün Öğretmenin derslerinde "*işbirliğine dayalı öğrenme*" stratejisi 3 hafta boyunca hiç gözlenmemiştir.

Hedef Belirleme ve Geribildirim Verme

"Hedef belirleme" ile ilgili daha çok öğretmenlerin hangi konuya geçeceklerini, sınıf içinde ne yapacaklarını belirtirken daha çok hedefi söylemeye yönelik kullandıkları gözlenmiştir. "*Geribildirim verme*" ise sınıf içinde yapılan alıştırmaların yapılması sürecinde ya da sonunda, telaffuz hatalarında ve ev ödevi kontrolünde daha çok kullanıldığı görülmüştür. Öğretmenlerin bu stratejiyi nasıl kullandıklarını aşağıdaki Tablo 10'da gösterilmiştir:

Tablo 11. Hedef Belirleme Ve Geribildirim Verme Stratejisi

<i>Hedef Belirleme ve Geribildirim Verme</i>	<i>Kullanım şekli</i>	<i>Alıntılar</i>
Hedef belirleme	<ul style="list-style-type: none"> Yeni konuya geçerken, yapılması gereken şeylerle ilgili durumlarda kullanılır. 	<p>"Bugün yeni ünitemiz olan 3.üniteye geçiyoruz. Bu ünite de ülkeleri, bayrakları, milletleri ve ülkelerin dillerini öğreneceğiz." (Burcu Öğretmen)</p> <p>"Dün öğrendiğimiz ülkeler konusunda hatırlayalım, ardından yeni konumuza giriş yapacağız." (Nilgün Öğretmen)</p>
Geribildirim verme	<ul style="list-style-type: none"> Ödev kontrolü yapıldığında Sınıf içi herhangi bir alıştırma yapıldığında Telaffuz hatalarında 	

Tablo 11'e göre, Burcu ve Nilgün Öğretmen hedef belirleme ile ilgili daha çok yeni konuya geçerken, yapılması gereken durumlarla ilgili olarak kullanıldığı görülmüştür. Burcu Öğretmen'in "*geribildirim verme*" kısmıyla ilgili olarak da öğretmenin mümkün olduğunca geribildirimde bulunduğu gözlenmiştir. Ödev verme sayısı az olmasına rağmen verildiği zaman mutlaka ödev kontrolü yapıldığı ve ödevlerde varsa yanlış ya da hata yapan öğrencilere mutlaka gerekli düzeltmeler yapıldığı gözlenmiştir. Ödevlere yönelik geribildirim dışında Burcu Öğretmen'in özellikle sınıf içinde yapılan etkinlikler sırasında ve telaffuz konusunda sorun yaşayan öğrencilerin anında hatalarını düzelterek mutlaka kelimenin doğru ifadesini verdiği görülmüştür. Nilgün Öğretmen'in özellikle ilk hafta gözlem sürecinde geribildirim hiç vermediği görülmüştür. Daha sonraki gözlemlerde Nilgün Öğretmen, okul derslerine yönelik etkinliklerde kelimelerin telaffuzunda ciddi sorun yaşayanları anında uyardı ve hatalarını söyledi. Ayrıca ders kitabında yer alan bir etkinlik sınıf içinde yapıldı ve yine aynı şekilde anında kontrol edilip yanlışlar tek tek düzeltildi.

Varsayım Üretme ve Sınama

Burcu Öğretmen ve Nilgün Öğretmen'in 3 hafta süren gözlem boyunca ilgili ünite de bu stratejiyi kullanmadıkları gözlenmiştir.

İpuçları, Sorular ve Ön Örgütleyiciler

Burcu ve Nilgün Öğretmen bu stratejiye gözlem boyunca başvurmuşlardır. Öğretmenlerin ders süresinde bu stratejide yer alan ipuçları, sorular ve ön örgütleyicilerden faydalandıklarını görülmüştür. Her iki öğretmenin de bu strateji kullanım şekli Tablo 12'de verilmiştir:

Tablo 12. İpuçları, Sorular Ve Ön Örgütleyiciler Stratejisi

İpuçları, Sorular ve Ön Örgütleyiciler	Burcu	Nilgün
İpuçları	<ul style="list-style-type: none"> • favori kelimesini hedef dilde kalp çizerek belirtmesi • Yunanistan ülkesi için, " Ülkemizin oldukça yakınında ve batısında yer alıyor..." diye ipucu verir. 	<ul style="list-style-type: none"> • " Çocuklar hani bazı oyuncakların altında " Made in China " yazısı vardır. Hatırladık mı? • " Sizce doğru mu ? Eksik bir şey var sanki ? "Like" fil ile kullanıldığında bir şeyde değişiklik oluyordu? Hatırladık mı?" diye ipucu vererek soru sorar.
Sorular	<ul style="list-style-type: none"> • İnsanlarla nasıl selamlaşırın? • En çok hangi dersi seversin? • Ünite de yer alan kelimeler ile ilgili kelime yoklayıcı sorular (ülkeler, diller ya da milletler vs.) • Oyun etkinliği yapılırken oyunla ilgili sorular 	<ul style="list-style-type: none"> • hangi ülkedir? • Nerelisin?
Ön Örgütleyiciler	<ul style="list-style-type: none"> • "school-okul" kelimesini hedef dilde daha önce öğrendik." • "Cümle her zaman özne ile başlıyor, bunu biliyoruz." 	<ul style="list-style-type: none"> • 2.ünitemizde " Where..?" (Nerede...?) sorusunu öğrenmiştir. • 1.ünitemizde bazı fiiller öğrenmiştik. Bu fiiller nelerdi? "get up- uyanmak, go- gitmek, watch- izlemek" vs. gibi fiiller öğrenmiştik. • İlk ünite de " Iplay computer games" cümlesini öğrenmiştik. Hatırladık mı ?

Her iki öğretmen de ders sürecinde gerekli yerlerde ipuçlarına başvurmuşlardır. Etkinliğin biçimine göre sorular ve ön örgütleyicilerden yararlandıklarını tespit edilmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Günümüzde yabancı dil öğretimine oldukça önem verilmektedir. Bilim ve teknolojideki gelişmeler sayesinde tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de yabancı dil öğretimini büyük önem kazanmaktadır. Ancak ne yazık ki ne kadar önem verilse de yabancı dil öğretimin henüz istenilen başarı seviyesinde olmadığı anlaşılmaktadır. Ülkemizde yapılan sınavlarda ve uluslararası sınavlarda yabancı dil öğretimindeki durumumuzun pek iyi olmadığı anlaşılmaktadır. Diğer ülkelerinde katılımcı olduğu sınavlarda Türkiye'nin genel İngilizce puanı ya düşük ya da genel düşük seviyede olduğu görülmüştür. Peki ülke olarak yabancı dil öğretiminde neler yapmalıyız? Neleri düzeltmeli ya da değiştirmeliyiz? Bu soruları sorduğumuzda bir çok unsurun yer aldığı görülmektedir. Araştırmada elde edilen bulgular ışığında yabancı dil öğretiminde kullanılan etkili öğretim stratejilerin yeri ve önemi tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma sorularına bakıldığında öğretmenlerin anket ve gözlem süreci ele alınmıştır. Anket uygulamasında Marzano'nun etkili öğretim stratejilerini kullanıp kullanmadıkları, nasıl kullandıkları ve kullanma sebeplerini araştırılırken; gözlem sürecinde öğretmenlerin bu stratejileri nasıl kullandıkları tespit edilmiştir. Anket uygulamasının yapılmamasını amacı öğretmenlerin gözlem sürecinden önce ankette yer alan bilgilerle, gözlem sürecinde ulaşılan bilgiler arasında tutarlılığa bakmaktır. İlk olarak ankette elde edilen bulgulara baktığımızda Burcu Öğretmen 9 stratejiyi de kullandığını ifade etmiştir. Nilgün Öğretmen ise sadece "özet çıkarma ve not tutma" stratejisini kullanmadığını belirtmiştir. Kullanmama sebebi olarak da öğrencilerin cümle kurma konusunda yetersiz olması, kurallı ve anlamlı cümle kuramamalarından dolayı bu stratejiyi kullanmadığını ifade etmiştir. Ancak gözlem sürecinde elde edilen bulgularla anket sürecinde elde edilen bulguların tutarlı olmadığı görülmektedir. Gözlem sürecinde her iki öğretmen de ortak olarak 3 tane stratejiyi kullanmadıkları görülmüştür. Bu stratejiler "işbirlikli öğrenme, özet çıkarma ve not tutma, varsayım üretme ve sınav"tır. Her iki öğretmenin gözlem sürecinde bu stratejilere rastlanılmamıştır. Gözlem sürecinde elde edilen bulgulara baktığımızda her öğretmenin farklı stratejilerine derslerinde daha çok yer verildiği görülmüştür. "*Benzerlik ve farklılıkları belirleme*" stratejisini hemen hemen iki öğretmen de derslerinde oldukça yer vermiştir. "*Çabayı destekleme ve takdir etme*" stratejisini derslerde Nilgün öğretmenin daha az kullandığı görülmüştür. Öğretmenlerin bu stratejisine çok başvurmadıkları ancak öğrencilerin özellikle bu stratejiye önem verdikleri gözlem sürecinde araştırma günlüğüne not edilmiştir. Sınıf içinden bir öğrencinin yaptığı başarıdan sonra "*Öğretmenin hani aferin demediniz bana*" diye söylemesi bu durumu ortaya koymaktadır. "*Ev ödevi ve alıştırma*" stratejisinde büyük çoğunluğu alıştırma kısmına yer verildiği görülmüştür. Öğretmenlerin ödev verdiği ancak daha çok bireysel ödevler verildiği gözlenmiştir. İşbirliğine dayalı ödevlere rastlanmamıştır. Burcu öğretmenin güzel ödevleri panoda sergilemesinin öğrencileri mutlu ettiği görülmüştür. Alıştırmalar her iki öğretmenin de derslerinde oldukça fazla yer tutmaktadır. Nilgün Öğretmen'in tahtaya özellikle kendinin hazırladığı alıştırmalara yer verip öğrencilerin etkin katılımını sağladığı gözlenmiştir. Öğretmenler bir stratejide yer alan farklı öğelere de farklı bir biçimde başvurdukları görülmüştür. Örneğin "dile dayalı olmayan temsiller" stratejisi her iki öğretmen tarafından kullanıldığı anlaşılmıştır. Burcu öğretmen özellikle "dile dayalı olmayan temsiller" stratejisinde "kinestetik etkinlikte bulunma" ögesine yer verirken; Nilgün Öğretmen ise "resimler çizme" ögesine derslerinde yer verdiği görülmüştür. Her iki öğretmen farklı yollarla stratejiden yararlanmışlardır. Bu stratejiyle ilgili olarak öğretilerin akıllı tahtayı hemen hemen hiç kullanmadıkları gözlenmiştir. "*Hedef belirleme ve geribildirim*" stratejisini Nilgün öğretmenin çok fazla kullanmadığı gözlenmiştir. Ancak Burcu öğretmenin özellikle öğrencileri hedeften haberdar ettiği görülmüştür. Geribildirim verme konusunda sıkıntılar olduğu gözlenmiştir. Sınıf mevcudu ya da ders saatinin hemen hemen her öğrenciyle yakından ilgilenip geribildirim verme durumunun zor olduğu görülmüştür. Sadece öğretmenlerin derslerinde uygun gördükleri

zamanda geribildirim verdikleri tespit edilmiştir. "*İpuçları, sorular ve ön örgütleyiciler*" stratejisinin oldukça derslerde kullanıldığı görülmüştür. Öğretimde oldukça yer alan soru sorma stratejisine araştırmada yer alan iki öğretmenin kullandığı, gerekli yerlerde ipuçlarına başvurulduğu görülmüştür. Ön örgütleyicileri daha çok Nilgün öğretmenin kullandığı tespit edilmiştir. Yapılan gözlem sonucunda her iki öğretmenin farklı şekilde öğretim stratejilerini kullandıkları gözlenmiştir. Bazı stratejiler bir öğretmen tarafından daha çok kullanılırken başka öğretmen tarafından daha az kullanıldığı görülmektedir. Sonuç olarak; her öğretmenin derslerinde farklı etkili öğretim stratejilerine başvurdukları görülmüştür. Öğretmenlerin derslerine girdiği sınıf seviyesindeki öğrencilerin özelliklerini yakından bilmeli ve ona göre ders planı yapmalıdır. Etkili öğretim için plan yapmak oldukça önemlidir. Öğrenciler arasında bireysel farklılıkları olduğu için öğretmenler farklı yöntem ve teknik kullanarak her bir öğrencinin ilgisini ve dikkatini çekmeye başarabilir. Bir çok araştırmacıya göre etkili öğretimin anahtarlarından biri olan plan yapmadır. Öğretmenler derse girmeden önce plan yapmaya gereken özeni göstermelidir. Öğrencileri aktif, sorgulayan, eleştiren ve düşünen birey olmaları için cesaretlendirmelidir. "Etkili Öğretim Stratejileri" yabancı dil öğretiminde büyük önem taşımaktadır. Belki de bir çok meslektaşımızın bu stratejileri kullanmalarına rağmen etkili öğretim stratejileri hakkında herhangi bir bilgisi olmayabilir. Bu çalışmada yabancı dil öğretiminde kullanılan "Marzano'nun Etkili Öğretim Stratejileri İngilizce öğretmenlerin kullanma durumları gösterilmektedir. Ancak bazı stratejiler özellikle bazı dersler için uygun olabilir ya da bazı öğretim stratejileri bazı sınıf seviyesinde uygun olabilir. Bu konuda herhangi bir çalışma yapılmamıştır. İlerleyen zamanlarda bu konuda araştırma yapılması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Acat, M. B. & Demiral, S. (2002). Türkiye'de yabancı dil öğreniminde motivasyon kaynakları ve sorunları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 31, 312-329.
- Arslan, M.& Akbarov, A. (2010). Türkiye'de yabancı dil öğretiminde motivasyon-yöntem sorunu ve çözüm önerileri. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 24, 179–191.
- Burden, P.R, & Byrd, D.M. (2007). *Methods For Effective Teaching* (4.Baskı). New York: Pearson
- Ceyhan, E. (2007). *Yabancı Dil Öğretimi Teknolojisi*.İstanbul: Morpa
- Chomsky,N. (1975). *Reflections of Language*. London: Temple Smith
- Demirpolat, B.Ç. (2015). *Türkiye'nin Yabancı Dil Öğretimiyle İmtihani*. İstanbul: SETA
- Haznedar, B. (2010). Türkiye'de Yabancı Dil Öğretimi: Reformlar, Yönelimler ve Öğretmenlerimiz. *International Conference On News Trends In Education On Their Implications* - 978 605 364 104 9
- Hengirmen, M. (1993). *Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Engin
- Işık,A. (2008). Yabancı Dil Eğitiminde Yanlışlar Neden Kaynaklanıyor? *Journal of Education and Linguistic Studies*,4 (2),15-26
- Marzano,R.J.,Gaddy,B.B. & Dean,C. (2000). *What Works In Classroom Instruction*. U.S.A: McREL
- Marzano, R.J., Pickering, D. J. & Pollock, J.E. (2008). *Öğrenci Başarısını Artıran Öğretim Stratejileri*, İstanbul: Sev
- Moore, K.D. (2005). *Effective Instructional Strategies*. U.S.A: Sage
- Miles, M.B. & Huberman,A.M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An expanded sourcebook*. Newbury Park,CA: Sage
- Özer, B. & Korkmaz, C. (2016). Yabancı Dil Öğretiminde Öğrenci Başarısını Etkileyen Unsurlar. *Ekev Akademi Dergisi*,67, 59-84
- Sunel, H. (1989). Yabancı Dil Öğretiminde Metot Sorunu. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 137-143
- Şahin, Y. (2013). *Farklı Boyutlarıyla Yabancı Dil Öğrenimi ve Öğretimi*. Konya: Eğitim
- Şimşek, A. (2009). *Öğretim Tasarımı*. Ankara: Nobel
- Tütüniş,B. (2012). Türkiye'de Yabancı Dil Eğitiminde Eğilim Ne Olmalı?. A. Sarıçoban ve H.Öz (Ed.) *İngilizcede Öğretimde Yöntem Sorunları* içinde, Ankara: Hacettepe

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin

Yin,R.K. (1994). *Applications of Case Study Research*. U.S.A: SAGE

<http://www.tepav.org.tr> / Türkiye'nin İngilizce Açığı üzerine

<http://www.tepav.org.tr> / Türkiye'deki Devlet Okullarında İngilizce Dilinin Öğretimine İlişkin Ulusal İhtiyaç Analizi üzerine

<http://www.ef.com.tr/epi> / İngilizce Yeterlilik Endeksi üzerine

INTRODUCTION

This study aimed to analyze the situation of foreign language teachers' using Marzano's effective instructional strategies in a school. In the study, there was 2 research question. The first research question was related to that ı) the reasons of why the teachers use Marzano's effective instructional strategies or not, ıı) how the teachers use them and ııı) their usage styles. The second research question was related to the situation of teachers' using Marzano's effective instructional strategies during observation. Analyzing the research shows that one of the factors affecting success in foreign language teaching is the strategies teachers use. There are many opinions in the literature about effective teaching strategies for successful teaching process. Marzano has one of the most important views on effective teaching strategies. Marzano conducted a meta-analysis study on hundreds of studies on teaching processes. As a result of these analyzes, there are nine strategies related to effective teaching. These strategies are "identify similarities and differences, summarizing-note taking, reinforcing effort and providing recognition, homework and practice, nonlinguistics representations, cooperative learning, setting objectives and providing feedback, generate and testing hypothesis, questions, cues and advance organizers. No studies have been conducted on effective teaching strategies affecting success in foreign language teaching. In this study we tried to analyze the use of effective teaching strategies that were proved to be effective by Marzano in teaching English as a foreign language, which is centered on criticism in our country.

METHOD

In the study, holistic single case study method which is the one of the case study approach was carried out. The study was implemented in a state school in Adana. The participants of the study were 22 students at 5th grde, school administrators, 2 english teachers and researcher. Different data sources was used in our study. The data sources collected in the study were interviews, questionnaire, document analyse and researcher's journal. As many data sources were used, data collection process was carried out in different times. Relating to data collection process interviews and questionnaire were applied for 15-20 minutes, observation was applied for 3 weeks and also document analysis and researcher's journal was applied for during the study. To data analysis, descriptive analysis was used to analyze the data.

RESULT

When the research questions are examined, the questionnaires and observation process of the teachers are handled. In the questionnaire application, it was investigated whether they used Marzano's effective instructional strategies or not, how they used it and the reasons for using it. It has been determined how teachers use these strategies in the observation process. The purpose of the questionnaires is to look at the consistency between the information on the questionnaire before the obserbation process of the intended teachers and the information obtained during the observation process. When we first looked at the findings in the questionnaire, Burcu Teacher stated that she used 9 strategies. Nilgün Teacher stated she did not use the strategy of "summarizing and note-taking. Nilgün Teacher also stated that students did not use this strategy because of the inadequacy of sentence formation and regular and meaningful sentence theories. However, the findings of the survey process are not consistent with the findings of the observation process. In the observation process, it is seen that both teachers did not use 3 strategies in common. These strategies are "cooperative learning, summarizing and note-taking and generating and testing hypothesis. Some strategies seem to be used more often by a teacher

while others are less used by another teacher. As a result, it has been that every teacher applies different effective teaching strategies in their lessons.

DISCUSSION

it has been seen that every teacher applies different effective teaching strategies in their lessons. The teachers should know the characteristics of the students at the class level they are entering into their lessons and plan the lesson accordingly. Planning for effective teaching is very important. Because there are individual differences among learners, teachers can achieve the interest and attention of each student using different methods and techniques. According to many researchers, planning is one of the keys to effective teaching. Teachers must plan before entering the classroom. Teachers should encourage them to be active, questioning, criticizing and thinking individuals. "Effective Instructional Strategies" is important in foreign language teaching. Despite many of our colleagues use these strategies, there is no information about effective teaching strategies. This study shows that the use of English teachers in "Effective Teaching Strategies of Marzano" used in foreign language teaching. However, some strategies may be particularly appropriate for some courses, or some teaching strategies may be appropriate at some class level. No work has been done in this regard. Further research may be suggested in the future about this subject.